

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.II.37.624/2016/8.

A tanács tagjai: . Tóth Kincső a tanács elnöke
 . Márton Gizella előadó bíró
 . Rothermel Erika bíró

A felperes: Felperes neve
(Felperes címe)

A felperes képviselője: Lenkei Ügyvédi Iroda
(Dr. Lenkei Balázs ügyvéd,
cím)

Az alperes: Győr-Moson-Sopron Megyei
Kormányhivatal
(9021 Győr, Árpád út 32.)

Az alperes képviselője: jogtanácsos

Az alperesi beavatkozó: Alperesi beavatkozó
(**címe**)

Az alperesi beavatkozó képviselője: Dr. ... jogtanácsos

A per tárgya: kisajátításra kötelezés tárgyú
határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: öri Közigazgatási és
Munkaügyi Bíróság
13.K.27.637/2015/17. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27.637/2015/17. számú ítéletét hatályában fenntartja;
- kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 60.000 (hatvanezer) forint, az alperesi beavatkozónak 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget;
- kötelezi továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 1994 májusa óta a felperes tulajdonában áll a **D.-i hrsz.1.** helyrajzi számú ingatlan, amely a belterületbe vonás során a **hrsz.2.** helyrajzi számot kapta. Az ingatlan területe 4 hektár 7.339 m². Az ingatlan a belterületbe vonással intézményi területbe került át. Az ingatlanon halad át a DN-600 és a DN-100 gázvezeték, a Dorog-400 (NA-400) vízvezeték, a DIP NA-200 vízvezeték, a Keszölc-150 (NA-150) vízvezeték, továbbá a E.ON 20 kV-os légvezeték és egy hírközlő kábel. A Dorog-400 vízvezeték és a DIP-200 vízvezeték biztonsági területe 1.320-1.320 m², a Keszölc-150 vízvezeték biztonsági övezetének területe 802 ,2. A Dorog-400 (NA-400) vízvezetékre az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság a 41301-3/1980. számú határozattal adott vízjogi létesítési engedélyt, szolgalmi jog alapítására a 15442-4/1981. számú határozattal került sor. Ezt követően az Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség a 25966-8/2003. számú határozatban rögzítette az egységes üzemeltetési engedélyt és a 2009. július 9-én kelt H-6708-6/2009. számú határozat annak kiegészítéséről és a vízjogi üzemeltetési engedély egységes szerkezetbe foglalásáról rendelkezett. A Pest Megyei Bíróság a 2007. szeptember 25-én kelt 8.K.26.144/2007/7. számú ítéletével az NA-400 vízvezeték vonatkozásában a szolgalmi jogot az ingatlanról törölte.
- [2] A Keszölc-150 (NA-150) vízvezetékre az Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség H-12035-11/2005. számú, 2005. október 11-én kelt határozattal adott vízjogi fennmaradási engedélyt és alapított vízvezetéki szolgalmi jogot a perbeli ingatlanra. A határozat 2006. augusztus 3-án lett jogerős.
- [3] A DIP NA-200 vízvezetékét nem az alperesi beavatkozó üzemelteti, míg a másik két vízvezetékét a beavatkozó jogerős üzemeltetési engedély birtokában üzemelteti.
- [4] Dorog Város jegyzője 1994-ben a **D.-i hrsz.3.** helyrajzi számú, a perbelivel szomszédos ingatlanra üzemanyag-töltőállomás, a perbeli ingatlanra autós-szerviz, autószalon és bevásárlóközpont építése céljából területfelhasználási engedélyt adott.
- [5] A felperes 2004-ben és 2005-ben ajánlatot tett az alperesi beavatkozónak a perbeli ingatlan és azzal szomszédos ingatlan megvételére, 2008. évben az ingatlanokon áthaladó vízvezetésekre hivatkozással vételt, illetve cserét ajánlott. Adásvétel nem jött létre a beavatkozóval, ezért a felperes 2011. február 20-án kelt és 22-én érkezett kérelmében kérte a beavatkozó kisajátításra kötelezését a kisajátításról szóló 2007. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Kstv.) 5.§ (3) bekezdése alapján azzal, hogy az Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 2009. július 9-én kelt H-6708-6/2009. számú határozata

módosította az üzemeltetési engedélyt, ez mint új használatbavételi engedély 2009. augusztus 12-én emelkedett jogerőre, ezért ehhez az időponthoz képest 2 éven belül kéri a kisajátításra kötelezést azzal, hogy a földterület az általa tervezett hasznosításra alkalmatlan.

- [6] Az eljárás többszöri megismétlését követően az eljárásra kijelölt alperes a 2015. augusztus 5-én kelt GYB-05/1180-5/2015. számú határozatával a felperes kisajátítási kérelem benyújtására való kötelezés iránti kérelmét elutasította. Határozatában rögzítette, hogy az új eljárásra utasító Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27.221/2014/15. számú ítélete folytán azt kellett vizsgálnia, hogy a perbeli ingatlanra a vízvezetékek esetében használati jogok, illetve szolgalmak bejegyzésre kerültek-e, és csak kizárólag az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett használati jogokkal és szolgalmakkal érintett vezeték vonatkozásában kellett vizsgálnia, hogy a mezőgazdasági hasznosításon túl az egyéb ingatlanfejlesztési célú hasznosítás, beruházás tekintetében a rendeltetésszerű használat jelentősen korlátozott-e, illetve megszűnt-e. Az alperes a megismételt eljárásban a felperes nyilatkozata alapján a közcélú használat jogosultjának a beavatkozót tekintette. A beavatkozó által üzemeltetett vezetékekkel kapcsolatban megállapította, hogy azokra szolgalmi jog, egyéb használati jog az ingatlan-nyilvántartásba nem került bejegyzésre, ezért a Kstv. 2.§ o) pontjában foglaltak vizsgálata nem lehetséges. Megjegyezte az alperes, hogy nem vitatható, hogy a vízvezetékek a perbeli ingatlanon találhatóak, azonban szolgalmi jog bejegyzése elmaradt, ezért ennek hiányában a hátrányok kiküszöbölése iránti igény csak polgári peres eljárásban érvényesíthető.

A kereseti kérelem és az alperesi ellenkérelem

- [7] A felperes keresetet nyújtott be az alperes határozatának felülvizsgálata iránt. Álláspontja szerint a hatóság nem tett eleget a tényállás tisztázási kötelezettségének, mert a beavatkozó érvényes működési engedély birtokában üzemelteti mindhárom vízvezetékét és a használatbavételi engedély önmagában igazolja a kisajátítás törvényi tényállását. A szolgalmi jogot a határozat hozza létre, az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés csak deklaratív hatályú. Álláspontja alátámasztására hivatkozott a Kúria Kfv.II.37.324/201/4. számú eseti döntésére.
- [8] Az alperes a kereset elutasítását kérte.
- [9] Az alperesi beavatkozó szintén a kereset elutasítását indítványozta.

A jogerős ítélet

- [10] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét nem találta megalapozottnak. Rögzítette, hogy az eljárásban a Kstv. 2.§ o) pontja, 5.§ (1) bekezdés c) pontja, (3) bekezdésben foglalt feltételek fennállása esetén van helye kisajátításra kötelezésnek. A kérelem és felperesi nyilatkozat alapján csak a beavatkozó által üzemeltetett vezetékek tekintetében kellett vizsgálni a kisajátításra kötelezés feltételeinek fennállását. A kérelem benyújtásakor hatályos Kstv. 2.§ o) pontjában foglaltakra - és a felperes által hivatkozott eseti döntésre utalva - kifejtette, hogy a használatbavételi engedély végrehajthatóvá válása önmagában nem teremt önálló kisajátítási jogcímet. Csak az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett szolgalmi jogok adhatnak alapot a kisajátításra kötelezésre. A beavatkozó által üzemeltetett NA-400 és a NA-150 ivóvízvezetékek tekintetében a jogerős üzemeltetési engedély ellenére az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett szolgalmi jog törlésre került, az ingatlan-nyilvántartásban szolgalmi jogok nincsenek bejegyezve, ezért a szolgalmi jogok ingatlan-nyilvántartási bejegyzése hiányában nem volt helye a kisajátításra kötelezésnek.
- [11] A bíróság vizsgálta a kérelem előterjesztésére vonatkozó határidő betartását is. Ennek kapcsán azt állapította meg, hogy az NA-150 ivóvízvezeték tekintetében a szolgalmi jogot alapító határozat 2006. augusztus 3-án emelkedett jogerőre, míg az NA-400 ivóvízvezeték tekintetében a 25966-8/2003. számú határozat adott egységes üzemeltetési engedélyt, ennek csak kiegészítése és egységes szerkezetbe foglalása történt meg a H-6708-6/2009. számú határozattal, ezért a felperes 2011. február 22-én érkezett kérelme a Kstv. 5.§ (3) bekezdésében foglalt kétéves törvényi határidőn túl került előterjesztésre.
- [12] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy kisajátításra kötelezés feltételei nem álltak fenn, helytállóan döntött az alperes, amikor a kérelmet elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelmek

- [13] A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet „megváltoztatását”, a keresetének helyt adó határozat hozatalát, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte.
- [14] Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Kstv. 2.§ o) pontját, 5.§ (3) bekezdését, és a KK.34. számú állásfoglalást. Állította, hogy a bíróság ítélete ellentmondó, mert egyrészt kimondta, hogy a létesítmény használatbavételi engedélye alapján kérhető a kisajátítás, ennek ellenére a szolgalmi jog bejegyzésének hiányára alapítva a kérelme elutasítását jogszerűnek ítélte. Állította továbbá, hogy a bíróság olyan jogszabálysértésre hivatkozással hozott ítéletet, amelyre egyik peres fél sem hivatkozott, mert a

vízvezetékek szolgalmi joggal rendelkeztek, azt csak a Pest Megyei Bíróság ítélete törölte. A szolgalmi jog törlésére senki nem hivatkozott. A bíróság a kereseti kérelemhez kötve van, mivel korábban a beavatkozó javára a szolgalmi jog be volt jegyezve, annak törlését a bíróság nem vehette volna figyelembe. A bíróság a hivatkozott eseti döntést is tévesen értelmezte a határidő vizsgálata során, és e körben az ítélete indokolása ellentmondó. A bíróság törvénysértően állapította meg, hogy a felperes a kétéves törvényes határidőn túl terjesztette elő a kérelmét. Sérelmezte, hogy az alperes nem tett eleget a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50.§ (1) és (2) bekezdéseiben írt kötelezettségének, nem tisztázta a tényállást, nem egyeztetett az érintett hatóságokkal, az ügyféli jogainak védelme és előmozdítása érdekében nem vizsgálta, hogy a perbeli ingatlanon lévő közcélú vízi létesítmények rendelkeznek-e érvényes vízjogi fennmaradási és üzemeltetési engedéllyel, illetve hogy a felperes mint tulajdonos a korlátozás mértékének megfelelő kártalanításban részesült-e.

- [15] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében eljárási kifogást terjesztett elő, mely szerint a felülvizsgálati kérelem határozott kérelmet nem tartalmaz, nem jelöli meg pontosan a megsértett jogszabályhelyet, nem felel meg a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 270.§ [helyesen 272.§] (2) bekezdésében foglaltaknak. Érdemben kérte a jogerős ítélet hatályban tartását. Utalt arra, hogy a jogerős ítéletben foglalt iránymutatásnak megfelelően járt el. Az eljárás tárgyát nem a felperesnek járó kártalanítás megállapítása képezte, azt kellett vizsgálnia, hogy bejegyzett szolgalmi jog van-e a perbeli ingatlanra.
- [16] Az alperesi beavatkozó felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [17] A felperes felülvizsgálati kérelme alaptalan.
- [18] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 272.§ (2) bekezdése és 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban konkrétan megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálta felül.
- [19] A Kúria az alperes eljárási kifogását nem találta megalapozottnak. A felülvizsgálati kérelemből a megsértett jogszabályhelyek azonosíthatóak voltak, a felülvizsgálati kérelem érdemi felülbírálatra alkalmas volt.
- [20] Hangsúlyozza ugyanakkor a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárás

során a jogerős ítélet vizsgálendő felül a felülvizsgálati kérelem keretei között, azaz a Kúria a bíróság által elkövetett jogszabálysértéseket vizsgálja, nem pedig az alperes által elkövetett jogsértéseket. Mindebből következően a Ket. 50.§ (1) és (2) bekezdéseinek alperes általi megsértése a felülvizsgálati eljárás tárgya nem lehetett. Nem képezte a felülvizsgálat tárgyát az alperes eljárásával kapcsolatban kifogásolt tényállás tisztázatlansága. A felperes konkrét jogszabálysértést nem jelölt meg az ítéleti indokolás ellentmondásával kapcsolatban, ezért ezt a Kúria a Pp. 272.§ (2) bekezdése értelmében nem vizsgálhatta.

- [21] A Kúria mindezek alapján a felperes által megjelölt és a bíróság által elkövetett jogsértésként hivatkozott Kstv. 2.§ o) pontjának, a KK.34. számú állásfoglalásnak és a Kstv. 5.§ (3) bekezdésének a megsértését vizsgálta.
- [22] A Kstv. 2.§ o) pontja értelmében ingatlant kisajátítani csak az ingatlant terhelő szolgalmak miatti hátrányok megszüntetése érdekében lehetséges. Ingatlant terhelő szolgalmat kifejezés értelmezéséről az előzményi eljárásban eljáró Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 13.K.27.221/2014/15. számú ítéletében állást foglalt. Az ítéletben foglalt megállapítások és az új eljárásra adott útmutatás a hatóságot köthette a Ket. 109.§ (4) bekezdése értelmében. Ebből következően az ingatlant terhelő szolgalmak alatt az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett szolgalmat kellett érteni, és a hatóságnak kizárólag azt kellett vizsgálnia, hogy melyik vezetékekkel kapcsolatban kerültek az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre szolgalmak, és azok a rendeltetésszerű használatot jelentősen korlátozzák-e, illetve megszüntetik-e. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg - és ezzel a kereseti kérelemhez kötöttség elvét nem sértette meg -, hogy a perbeli ingatlanra a beavatkozó által üzemeltetett két vízvezeték tekintetében bejegyzett szolgalmi jog nincs, mert a korábban bejegyzett szolgalmi jog törlésre került.
- [23] A felperes állította, hogy a kétéves törvényi határidőt nem lépte túl, azonban ezzel kapcsolatban a felülvizsgálati kérelme konkrét tényállítást nem tartalmaz. Nem cáfolta meg az ítéletben foglalt azt a megállapítást, hogy az NA-400 vezetékek tekintetében az egységes üzemeltetési engedély a 25966-8/2003. számú határozattal került kiadásra, és a H-6708-6/2009. számú határozat csak egységes szerkezetbe foglalta a vízjogi üzemeltetési engedélyt és azt bizonyos tekintetben kiegészítette, ezért új engedélynek nem tekinthető. Az NA-150 ivóvízvezeték tekintetében pedig a vízjogi fennmaradási engedély 2005. október 11-én kelt H-12035-11/2005. számú határozattal került kiadásra. Mindezek alapján a Kstv. 5.§ (3) bekezdésében foglalt, a létesítmény használatbavételi engedélyének végrehajthatóvá válásától számított kétéves határidő eltelte egyértelműen megállapítható volt.
- [24] Alaptalanul állította a felperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy amennyiben nem volt szolgalmi jog, akkor érvényes vízjogi és

üzemeltetési engedély sem állhatott rendelkezésre a kérelem benyújtásakor. Az üzemeltetési engedély, a fennmaradási engedély, illetve a szolgalmi jog alapítása különböző jogintézmények. A szolgalmi jog alapításának, vagy bejegyzésének hiánya nem függ össze a vízjogi üzemeltetési engedéllyel, és azt nem teszi semmissé, meg nem történtté, ezért a felperes érvelése alaptalan. A perben nem vitatható tény, hogy a két vezetékre volt üzemeltetési engedély. Ettől független a szolgalmi jog bejegyzésének hiánya, illetve törlése.

- [25] A felperes arra is alaptalanul hivatkozott, hogy téves az az ítéleti megállapítás, hogy a használatbavételi engedély végrehajthatóvá válása önmagában nem teremt önálló kisajátítási jogcímet. A kisajátításra kötelezéshez több feltételnek kell megfelelni. A Kstv. 5.§ (3) bekezdése alapján a létesítmény használatbavételi engedélyének végrehajthatóvá válásától számított 2 éven belül kell a kérelmet előterjeszteni, és a Kstv. 2.§ o) pontja alapján bejegyzett szolgalmi jog miatti hátrányoknak kell fennállnia ahhoz, hogy az ingatlan kisajátítására kötelezésről rendelkezni lehessen a Kstv. 5.§ (1) bekezdés c) pontja alapján. A felperes kérelme ezeknek a feltételeknek nem felelt meg, ezért annak elutasítása nem volt jogsértő.
- [26] Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott és érdemben vizsgálható jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [27] A pervesztes felperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles az alperes és az alperesi beavatkozó jogi képvisellel felmerült felülvizsgálati eljárási költségeinek megfizetésére, amelyet a Kúria a kifejtett munkával arányban állóan állapított meg.
- [28] A sikertelen felülvizsgálati kérelemmel élő felperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati illeték megfizetésére.
- [29] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. május 17.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Márton Gizella s.k. előadó bíró, Dr. Rothermel Erika s.k. bíró